

Parvist opstaldede kalve klarer fravæningen bedre end kalve, der opstaldes enkeltvis.

Faktaark – Udarbejdet i Forum for Slagtekalve

PARVIS OPSTALDNING AF SMÅKALVE

Fordele

Kalve er flokdyr, og opstaldning sammen med andre kalve har en positiv effekt på deres velfærd, foderoptagelse og tilvækst, tilvæning til nyt foder og deres tilvæning til fremmede kalve. Samtidig får kalvene glæde af den øgede socialisering, når de skal videre i produktionssystemet. Parvist opstaldede kalve er ofte mere nysgerrige og har større foderoptagelse og bedre tilvækst end enkeltopstaldede kalve. Med parvis opstaldning er der samtidig mulighed for at lave en effektiv smittebeskyttelse mellem parrene, så man undgår, at sygdomme spreder sig.

Beskrivelse/undersøgelse

Kalve har behov for at socialisere med andre kalve, efter de er fjernet fra deres mor. Forskning viser, at opstaldning i enkeltbokse med begrænsede muligheder for kontakt til andre kalve kompromitterer kalvenes adfærd og udvikling. Det gør dem mere frygtsomme over for nye omgivelser, når de ikke får tilstrækkelig mulighed for at lege og hvile sammen med andre kalve. Parvist opstaldede kalve klarer fravæningen bedre end kalve, der opstaldes enkeltvis. Nogle driftsledere mener, at det giver mere ro hos kalvene og tager mindre tid at passe paropstaldede kalve, fordi de trives bedre.

PARVIS OPSTALDNING SKADER IKKE KALVENES SUNDHED

Nogle risici kan umiddelbart synes nemmere at forebygge, hvis kalvene opstaldes enkeltvis i mælkefodringsperioden. Fx kan kalvene finde på at sutte og slikke på hinanden, når de er par- eller gruppeopstaldet, og de kan derved optage smitte fra den anden kalv. Man skal dog være opmærksom på, at enkeltopstaldede kalve også sutter og slikker på sig selv og på omgivelserne i boksen/hytten. Tildeling af mere mælk og brug af sutter til mælketildeling modvirker, at kalvene sutter på hinanden og på inventaret.

For at minimere risikoen for at kalven bliver syg af infektioner, skal den have kontakt til så få andre kalve som muligt, og dens nærmiljø holdes rent og tørt. Det er vigtigt, at den kan ligge rent og tørt samt drikke og æde fra rene spande/skåle/trug. Hygiejnen betyder rigtig meget for, om kalven bliver syg.

Nyere forskning viser, at kalve opstaldet i små grupper med god adskillelse til nabokalve klarer sig lige så godt mod sygdom som enkeltopstaldede kalve. De sundhedsrisici, parvis opstaldning kan medføre, kan modvirkes effektivt ved hjælp af management og hygiejnetiltag.

HVAD GØR MAN?

Har man haft enkeltopstaldning, kan man relativt nemt skifte til parvis opstaldning. Det kan fx ske ved at fjerne midteradskillelsen mellem to enkeltbokse, ved at lave en fælles løbegård til to kalve i hytter, eller ved bruge dobbelthytter/dobbeltbokse.

Der gælder de samme arealkrav ved parvis opstaldning, som kendes fra kalvebekendtgørelsen. Dvs. kalve op til 60 kg, mindst 1,2 m² pr. kalv, og for kalve over 60 kg mindst 1,4 m² pr. kalv. Der er ikke specielle krav til opstaldningen i øvrigt, og der er ikke krav om kalveborster til paropstaldede kalve.

Hvis en paropstaldet kalv dør, tyder undersøgelser på, at det vil være en fordel at sætte en ny kalv sammen med den ensomme frem for at lade den være alene. Især hvis det ikke var noget smittomt, kalven døde af.

➔ Se mere på bagsiden

Sæt kun kalve sammen, der er jævnaldrende, og undgå så vidt muligt at blande kalve.

Konklusion

Parvis opstaldning af kalve vil ikke medføre øget forekomst af sygdom og døde kalve, så længe det basale er på plads i kalvepasningen. God kalvepasning er fortsat meget vigtig. Man skal fortsat gøre de ting, der under alle omstændigheder er smart at gøre for at forebygge sygdom og smittespredning mellem kalve. Man når langt med god råmælksforsyning, god hygiejne og sund fornuft. Og det gælder uanset om kalvene står enkelt-, par- eller gruppeopstaldet.

Hvad anbefaler vi

- Opstald kalvene parvist, gerne fra dag 1, men senest fra dag 7
- Sæt kun kalve sammen, der er jævnaldrende
- Hold stabile kalvepar – undlad så vidt muligt at blande kalve
- Tildel mælken i to skåle eller to pattespande. Tildeles mælken i skål skal der være mindst to narresutter i nærheden af drikkeskålene, så kalvene kan få opfyldt deres suttebehov. Sutterne skal være tilgængelige i mindst 20 minutter
- Prioriter et meget højt hygiejneniveau hos kalvene for at minimere smittepres fra miljøet
- Smittekæder, der kan opstå mellem kalvepar, skal brydes med god afstand/fysisk adskillelse, og ved at boks/hytte rengøres grundigt og udtørres helt, før nye kalve sættes ind i den
- Når kalvene bliver større, så slå 2-3 par sammen til små grupper, og hold disse grupper stabile.

KONTAKT

Mogens Vestergaard
Chefkonsulent
HusdyrInnovation
move@seges.dk
+45 8740 5192

Henrik Læssøe Martin
Specialkonsulent
HusdyrInnovation
hlm@seges.dk
+45 8740 5319

STØTTET AF

Kvægafgiftsfonden

Faktaarket om parvis opstaldning er baseret på to artikler på LandbrugsInfo: En bearbejdet og forkortet udgave af Viden Om-artiklen: *Parvis kalveopstaldning: 'Små sociale bobler er godt for kalvene'* af Liza Rosenbaum Nielsen, Københavns Universitet og *Manual: 'Anbefalinger for parvis opstaldning af kalve'* af Peter Raundal, SEGES.

Forum for Slagtekalve er et fagligt forum nedsat af Landbrug & Fødevarer Kvæg (L&F Kvæg) for at sikre forbindelsen mellem den regionale/lokale del og den centrale del af rådgivningen samt give indspil til L&F Kvægs sektorbestyrelse vedrørende den fremtidige politik på området.